

Мінералогічні спостереження печери Озерна

При першопроходженні галереї району МСК на поверхні сухої глини, а також у щілині склепіння були виявлені знахідки компактних пухких агрегатів чорного кольору розміром до 2 см. За даними хімічного та мінералогічного дослідження, ці агрегати складені піролюзитом (MnO_2), а їх будова аналогічна гроноподібним агрегатам бернеситу печери Попелюшка [3]. Ймовірно, вони також мають біогенну природу і утворились внаслідок осадження гідроокисів марганцю на етапі осушення печери та зміни середовища з відновного на окислювальне, а піролюзит являє собою кінцевий продукт у ряді перетворень асболан-бузерит – бернесит, що відбуваються внаслідок поступової дегідратації та окиснення первинних відкладів.

Серед інших спостережень можна відзначити карбонатні (кальцито-сидеритові, за описом [5]) натічні медово-жовті, бурштинові, буруваті наліти й кори Зустрічаються рештки вапнистих куліс та глинисті сталактити, подібні до тих, що описані у печері Попелюшка [3].

Надзвичайно різноманітні в печері прояви сульфатних (гіпсових) мінеральних утворень. Крім звичайного полікристалічного гіпсу (материнської породи), гнізд первинного («плафони», або «мар'їне скло») прозорого гіпсу та вторинних кристалів, що вкривають значну площу стін, трапляються тонкі лусочки, що вкривають поверхню пухкої глини на підлозі ходів; тонкі конусоподібні голки завдовжки до 10 см та цікаві радіально-променисто орієнтовані зростки білосніжних голчастих кристалів у галереї Радзівєвського та значно меншого масштабу – поблизу залу «Цікавий». Досить звичайні прояви паралельно-волокнистого гіпсу (селеніту), що пов'язані із прошарком автохтонних бентонітових глин всередині пачки гіпсу. Екзотично виглядають вторинні гіпсові кристали, що ростуть безпосередньо на поверхні прозорого «плафону» у Жовтневому районі.

У наукових дослідженнях брали участь В. Удовіченко, Т. Левченко, В. Сурова («Земляне», Київ), І. Штурма, О. Фещенко («ACIS», Київ), В. Апостолук («Поділля», Тернопіль).